

[Uitzending 649: Introductie van de brief aan de Efeziërs]

De brieven aan de Efeziërs, de Filippenzen, de Kolossenzen en de brief aan Filemon worden de gevangenisbrieven genoemd. Paulus heeft deze vanuit gevangenschap geschreven. De apostel heeft in drie plaatsen gevangen gezeten, namelijk in Efeze, Caesarea en Rome. Als datering van Paulus' verblijf in de genoemde drie steden wordt aangehouden dat de apostel de jaren 52 t/m 55 n.Chr. in Efeze was, de jaren 57 t/m 59 in Caesarea en de jaren 60 t/m 62 in Rome. Volledigheidshalve moeten we hierbij opmerken dat er Bijbelonderzoekers zijn, die voor de vier gevangenisbrieven verschillende plaatsen van ontstaan aanhouden.

Aan het einde van zijn tweede zendingsreis bezocht Paulus Efeze, waar hij Priscilla en Aquila (Hand.18:18-21) achterliet. Deze strategisch gelegen stad was het handelscentrum van Asia, maar door de sterke slibafzetting moest er een speciaal kanaal worden opengehouden, opdat de schepen de haven konden bereiken. Efeze was ook een godsdienstig centrum, vooral beroemd om zijn schitterende tempel van Diana (Romeinse naam) of Artemis (Griekse naam), een bouwwerk dat als een van de zeven wereldwonderen van de Oudheid werd beschouwd (Hand.19:35). Het bedrijven van magie en de plaatselijke economie stonden duidelijk in verband met deze tempel. Paulus bleef tijdens zijn derde zendingsreis bijna drie jaar in Efeze (Hand.18:23-20:1); het Woord van God werd door de hele provincie Asia verbreid. Paulus' effectieve verkondiging begon het bedrijven van magie en de handel in afgodsbeelden ernstig schade toe te brengen, wat leidde tot een oproer in het enorme theater van Efeze. Paulus vertrok toen naar Macedonië, maar later had hij nog een ontmoeting met de oudsten van Efeze terwijl hij op weg was naar Jeruzalem (Hand.20:17-38).

Paulus schreef zijn 'gevangenisbrieven' (Efeziërs, Filippenzen, Kolossenzen en Filemon) gedurende zijn eerste periode van gevangenschap in Rome, in de jaren 60 t/m 62 na Christus. In al deze brieven verwijst hij naar zijn gevangenschap (Ef.3:1;4:1; 6:20; Fil.1:7,13,14; Kol.4:3,10,18; Filem.9,10,13,23), en ze zijn uitstekend in te passen in de achtergrond zoals aangegeven in Hand.28:16-31.

Dat geldt vooral voor Paulus' verwijzingen naar de paleiswacht en de soldaten van de gouverneur, Fil.1:13 **en** 'zij die bij de keizer in dienst zijn' (Fil.4:22). Sommige Bijbeluitleggers zijn van mening dat de gevangenschap - in één of meer van de gevangenisbrieven - **niet** verwijst naar Paulus' gevangenschap in Rome, maar naar een gevangenschap in een andere stad. Maar het grootste deel van het bewijsmateriaal ondersteunt de traditionele opvatting dat ze in Rome geschreven zijn. De brieven aan de Efeziërs, Kolossenzen **en** aan Filemon zijn ongeveer in dezelfde tijd in Rome geschreven.

Hoe moeten wij ons de verspreiding van deze brieven voorstellen? Een viertal mannen verliet Rome in het jaar 62 na Christus. Ze waren op weg naar de provincie Asia, die lag in wat toen als Klein Azië werd aangeduid **en** tegenwoordig Turkije heet. De mannen hadden vier belangrijke brieven van het christelijk geloof bij zich. De kostbare documenten zijn van onschatbare waarde voor de christenen van toen maar **ook** voor de christenen van alle tijden. De Romeinse overheid hechtte in de ontstaanstijd weinig betekenis aan de geschriften van een voor hen onbekende gevangene. Als zij hadden geweten welke impact de inhoud op het maatschappelijke leven zou hebben, dan hadden zij de mannen gearresteerd en de documenten in beslag genomen. Toen de vier mannen afscheid namen van de apostel Paulus, werd elk een brief gegeven om die naar de plaats van bestemming te brengen. Op de plaats van bestemming moest de brief worden voorgelezen in de christelijke gemeente **en** daarna ook in andere gemeenten.

De apostel Paulus heeft de brieven geschreven terwijl hij in Rome in afwachting was van de hoorzitting bij de Romeinse keizer Nero. Deze vier brieven van Paulus zijn in de Bijbel bekend geworden onder de naam 'Gevangenisbrieven'. Het Bijbelboek Handelingen sluit af met een verslag van zijn gevangenschap in Rome.

Wie zijn de vier mannen geweest die de gevangenisbrieven naar hun bestemming hebben gebracht? We kunnen de namen noemen van vier mannen. Als eerste is Epafroditus te noemen, hij kwam uit Filippi, en heeft de brief aan de Filippenzen bezorgd (Fil.2:25; 4:18). De tweede die we kunnen noemen is Tychikus. Hij kwam uit Efeze, en heeft de brief van Paulus naar de Efeziërs gebracht (Ef.6:21). Als derde is Epafras te noemen.

Hij kwam uit Kolosse en heeft de brief van Paulus naar de Kolossenzen gebracht (Kol. 4:12). Tenslotte, de vierde die we kunnen noemen is Onesimus. Hij was een weggelopen slaaf uit Kolosse **en** Paulus schreef zijn meester Filemon een brief (Filemon 1:12).

De gevangenisbrieven geven een samengesteld beeld van Christus, van het christenleven, alsook zicht op de onderlinge relaties en het functioneren van de christelijke gemeenten.

Vatten we de inhoud van de verschillende brieven samen dan zien we het volgende: de brief aan de **Efeziërs** werpt het meeste licht op de gemeente van Jezus Christus. De brief toont de hoge roeping van de kerk van Christus, die van eeuwigheid door de HERE ertoe bestemd is, een getuigenis te zijn.

Efeziërs 3 vers 10: **God wil door de gemeente aan de heersers en machten in de hemelsferen laten zien hoe rijk en volmaakt Zijn wijsheid is.** Van de gemeente - als lichaam - is Christus het hoofd (Ef.4:15).

Ook in de brief aan de **Kolossenzen** wordt Christus weergegeven als het Hoofd van het lichaam (de kerk; Kol.2:19). In de Kolossenzenbrief ligt de nadruk meer op Christus, in plaats van op Zijn lichaam, de gemeente.

De brief aan de **Filippenzen** geeft onderwijs over het leven met Christus.

Filippenzen 4 vers 13: **Ik ben in staat alles te doen door Christus, die mij daarvoor de kracht geeft.**

De brief aan **Filemon** geeft onderwijs over het leven als christen in de praktijk van het dagelijkse leven. Het gaat over broederschap **en** is een krachtige aanmoediging om een mens nooit op te geven, al is hij of zij nog zo diepgevalen **of** aan lagerwal geraakt. Het evangelie is de vernieuwende kracht die ook een weggelopen slaaf, die zijn meester heeft bestolen, kan veranderen in een eerlijk mens. Paulus schrijft aan Filemon (de meester van de weggelopen slaaf): **Als ik werkelijk uw vriend ben, ontvang Onesimus dan even hartelijk als u mij zou ontvangen. En als hij u benadeeld heeft of u iets schuldig is, breng het mij dan in rekening. Ik zal het u betalen** (Filemon 1:17 en18).

De brief aan de Efeziërs is gericht tot een groep gelovigen die bovenmate rijk zijn in Jezus Christus, **maar toch** als bedelaars leven, alleen maar omdat ze hun rijkdom in Christus niet kennen.

Omdat ze die rijkdom nog moeten accepteren, verlagen ze zichzelf tot een leven in geestelijke armoede. Paulus begint met in Efeziërs 1:3 de inhoud van **alle geestelijke zegen die er in de hemel is** te beschrijven. De gelovigen zijn uitgekozen, aangenomen, aanvaard, verlost, en vergeven. God heeft hen alle wijsheid en inzicht gegeven. Zij zijn: Zijn eigendom en erfgenamen en hebben het zegel van de Heilige Geest ontvangen. Door Zijn genade het leven en een plaats in de hemelse gewesten - kortom, alle mogelijke geestelijke zegeningen. Als ze daarop teren, beschikken christenen over alle middelen die nodig zijn om als Gods kinderen te leven, **opdat wij Hem zouden prijzen voor Zijn onovertroffen genade** (1:6). In Efeziërs 4 t/m 6 worden christenen onderwezen in een geestelijke levenswandel.

Efeziërs 2 vers 10: **God heeft ons één gemaakt met Jezus Christus met de bedoeling dat wij het goede zouden doen, want dat heeft Hij altijd al gewild.**

De traditionele titel van de brief is 'Aan de Efeziërs'. Maar een aantal oude manuscripten laat het weg. Dat heeft een aantal Bijbelgeleerden ertoe gebracht de traditionele opvatting - dat de boodschap specifiek tot de Efeziërs was gericht - in twijfel te trekken. Daarmee wordt gesuggereerd dat de brief een rondschrĳven was van Paulus aan de christengemeenten van Asia. De brief aan de Efeziërs is daarmee een christelijke verhandeling, bestemd voor algemeen gebruik. Er worden geen meningsverschillen besproken **en** geen speciale problemen van één bepaalde gemeente.

De gedachte van een algemene brief wordt - volgens de genoemde opvatting - ook ondersteund door de formele toon. Maar, ook als de brief is begonnen als een rondschrĳven, dan is de brief uiteindelijk toch gaan horen bij Efeze, de belangrijkste christelijke gemeente van Asia. Een andere mogelijkheid is dat deze brief direct tot de Efeziërs was gericht, maar op een dusdanige manier geschreven dat alle gemeenten van Asia er iets aan hadden.

Al het interne (1:1) **en** externe bewijsmateriaal vormt een krachtige ondersteuning voor Paulus als schrijver van de brief aan de Efeziërs. Maar, de laatste jaren zijn critici op interne gronden deze oeroude traditie gaan aanvechten.

Er is gesteld dat het woordgebruik en de stijl verschillen van de andere brieven van Paulus, **maar** dan wordt Paulus' vermogen om zich aan uiteenlopende omstandigheden aan te passen, over het hoofd gezien - vergelijk de brief aan de Romeinen met de 2de brief aan de Korinthiërs. De theologie van de brief aan de Efeziërs zou volgens de critici een latere ontwikkeling weerspiegelen. Dat zou op zich best kunnen, maar dat kan ook worden toegeschreven aan Paulus' eigen ontwikkeling **en** overdenking van de gemeente als het lichaam van Christus. Aangezien de naam van de schrijver in het openingsvers duidelijk wordt genoemd, is het niet nodig om te veronderstellen dat de brief aan de Efeziërs is geschreven door één van Paulus' leerlingen **of** bewonderaars, zoals Timotheüs, Lucas, Tychikus of Onesimus. Wij houden vast aan wat de Bijbel zegt: De brief is **van: Paulus, die door God is aangewezen als apostel van Jezus Christus. Aan: alle gelovigen in de stad Efeze, die Christus Jezus trouw volgen.**

Efeze was een havenstad **en** een centrum van cultuur en godsdienst. Het klimaat was aangenaam, het was een prachtige stad om te bezoeken. De Romeinse keizers kwamen naar dit gebied om er hun vakantie door te brengen. Efeze was de hoofdstad van Klein-Azië en voor de andere gewesten de best bereikbare haven. In belangrijkheid was Efeze de tweede stad na Rome. De stad was rond 2000 v.Chr. gesticht door de Hethieten.

In Efeze stond de tempel van Diana of Artemis. Het was de grootste Griekse tempel die ooit is gebouwd, zo'n 100 bij 80 meter, vier keer groter dan het Parthenon. De tempel was gebouwd over een moeras, op een kunstige fundering van huiden en houtskool zodat het gebouw meer bestand was tegen aardbevingen. De kunst en rijkdom van de Efeziërs maakte het gebouw tot één van de wereldwonderen uit de oudheid. De tempel had 127 prachtige zuilen. Hij bevatte allerlei kunstwerken, zoals de door Apelles geschilderde afbeelding van Alexander de Grote die de bliksem slingert. Binnenin de tempel stond het beeld van Diana. Dat was **niet** de mooie Diana uit de Griekse mythologie. Het was feitelijk een Anatolische versie van de godin van de vruchtbaarheid. Allerelei vormen van prostitutie en grove onzedelijkheid vonden in en rond de tempel plaats. Er was een bloeiende handel in zilveren modellen van de tempel.

Door oude schrijvers wordt er vaak naar verwezen. Weinig bezoekers van de stad schijnen Efeze te hebben verlaten zonder zo'n zilveren model van de tempel. Deze artistieke handel was een bron van inkomsten voor de zilver-smeden en de stad. Toen kwam de apostel Paulus naar Efeze. Hij ging altijd eerst naar de synagoge, dat deed hij ook in Efeze.

In Handelingen 19 vers 8 t/m 10 lezen we: **Paulus ging gedurende drie maanden regelmatig naar de synagoge en sprak daar vrijmoedig over het Koninkrijk van God. Hij voerde veel gesprekken, waarbij hij probeerde de mensen te overtuigen. Maar toen sommigen van hen koppig weigerden hem te geloven en het nieuwe geloof openlijk bespottelijk maakten, keerde Paulus zich van het af en nam de christenen uit de synagoge mee. Van toen af sprak hij elke dag in de school van Tyrannus. Dit deed hij meer dan twee jaar, zodat alle inwoners van de provincie Asia, Zowel Joden als Grieken, over Jezus hoorden. God deed door de handen van Paulus buitengewoon grote dingen**

Efeze is waarschijnlijk één van de hoogtepunten geweest in het zendingswerk van de apostel Paulus. Hij zag Efeze als een grote kans en bleef er langer dan in andere plaatsen. De apostel schrijft aan de Korinthiërs: **Ik blijf echter nog tot Pinksteren in Efeze, want hier liggen geweldige kansen om voor de Here te werken, al is de tegenstand ook niet gering** (1 Kor.16:8-9).

Omdat de vrucht op de prediking van Paulus de inkomsten van de zilver-smeden bedreigde, kwam er tegenstand, met als gevolg: oproer in de stad. Paulus predikte het evangelie en de HERE bewaarde hem op een wonderlijke manier, het bemoedigde hem om door te gaan (Hand.19 en 20). Paulus hield van de gemeente in Efeze. Zijn laatste ontmoeting met de leiders van de gemeente lezen we in Hand.20:17 t/m 38.

In onze tijd ervaren veel mensen de brief aan de Efeziërs als een moeilijk te begrijpen brief. In dat licht is het verbazend dat gelovigen die in de heidense stad Efeze woonden deze brief hebben begrepen - immers, Paulus zou hen de brief niet hebben geschreven als zij de brief niet konden begrijpen.

Verder wordt de gemeente van Efeze in het Bijbelboek Openbaring als eerste genoemd in de reeks van de zeven gemeenten.

De gelovigen in Efeze hielden van de Here Jezus. Dat blijkt ook uit het onderwijs van de apostel over de Here Jezus. De belangrijkste woorden die de apostel in de brief gebruikt zijn **'in Christus'**. Het komt ongeveer 35x voor, meer dan in andere Bijbelboeken van het NT. In verschillende Bijbelvertalingen lezen we verschillende woorden. Het komt hierop neer dat een gelovige in Christus is (1:1), één met Christus (1:3), in Hem uitverkoren (1:4), door Hem aangenomen (1:5), in Hem de verlossing heeft (1:7), Gods eigendom is geworden (1:11), op Christus zijn hoop heeft gebouwd (1:12), in Hem verzegeld is door de Heilige Geest (1:13), mede levend gemaakt is met Christus (2:5), mede opgewekt en mede een plaats heeft gekregen in de hemelse gewesten, in Christus (2:6); hij is in Christus Jezus geschapen (2:10), dichtbij gekomen door het bloed van Christus (2:13), hij groeit op in Christus (2:21), is mede erfgenaam van de belofte in Christus Jezus (3:6) en heeft in Hem vol vertrouwen vrij toegang tot God (3:12).

Ik wil de introductie op de brief aan de Efeziërs afsluiten met een overzicht van de inhoud. Paulus heeft de brief geschreven om de christenen duidelijker te laten beseffen dat zij **in Christus zijn**, en hen te motiveren in het dagelijks leven hun geestelijke bronnen aan te boren. In Ef.4 vers 1 lezen we: **Ik... vraag u dringend te leven zoals past bij mensen die door de HERE geroepen zijn** (zie ook 2:10). De eerste helft van Efeziërs geeft een lijst van de hemelse bezittingen en zegeningen van een gelovige, we hebben ze al eerder genoemd. In de eerste drie hoofdstukken, die draaien om de gaven van de HERE, komen geen geboden voor. Maar de hoofdstukken 4 t/m 6 bevatten 35 aanwijzingen over de verantwoordelijkheid van een gelovige om zich te gedragen in overeenstemming met zijn roeping. We kunnen zeggen dat de brief aan de Efeziërs in de hemel begint en in het dagelijks leven eindigt.

De twee hoofdgedeelten zijn: de plaats of positie van een christen - Ef.1:1 t/m 3:21 - **en** de levenswandel van een christen - Ef.4:1 t/m 6:20. In het eerste hoofddeel dankt Paulus - na de proloog van twee verzen - de Drie-enige God voor de rijkdom van Zijn verlossing (1:3-14). Deze lofzang op Gods genade prijst de Vader omdat Hij ons heeft uitverkoren (1:3-6), de Zoon omdat Hij ons heeft verlost (1:7-12) en de Geest omdat Hij ons heeft bezegeld (1:13,14).

Het reddende werk van elk van de drie goddelijke personen is tot lof van de heerlijkheid Zijner genade (1:6,12,14). Voordat hij verder gaat, geeft Paulus het eerste van twee heel belangrijke gebeden (1:15-23; 3:14-21). Hierin vraagt hij of de lezers geestelijke verlichting mogen ontvangen, zodat ze zullen zien wat de waarheid is. Daarna beschrijft Paulus de kracht van Gods genade door hun situatie van vroeger te stellen **tegenover** hun huidige, geestelijke leven in Christus. Een verlossing die niet door menselijke werken tot stand is gebracht, maar door goddelijke genade (2:1-10). Deze verlossing omvat de Joden, maar strekt zich ook uit tot heidenen die vroeger **'buiten de gemeenschap van Gods volk stonden'** (2:12). In Christus zijn de twee voor het eerst leden van één lichaam geworden (2:11-22).

De waarheid, dat heidenen 'mede-erfgenamen (en) medeleden' zouden worden (3:6), was vroeger een verborgenheid, maar is nu bekend geworden (3:1-13). Het tweede gebed van Paulus (3:14-21) drukt zijn verlangen uit dat de lezers gesterkt zullen worden met de kracht van de Heilige Geest, en de liefde van Christus volledig zullen kunnen bevatten.

Het tweede hoofddeel van de brief aan de Efeziërs begint met het vers waar Efeziërs om draait, Efeziërs 4 vers 1. In dit vers wordt een scheidslijn getrokken tussen het leerstellige **en** het praktische gedeelte van dit Bijbelboek. Omdat alle gelovigen samen het ene lichaam van Christus vormen, komen groei en volwassenheid voort uit *'de kracht, die elk lid op zijn wijze oefent'*. **Zodat het hele lichaam gezond groeit en vol liefde is** (4:16). Dit houdt in dat een gelovige in liefde zijn geestelijke gaven in de praktijk moet brengen. Paulus vermaant de lezers om **'de oude menselijke natuur als oude kleren uit te trekken'** (4:22) en **'een heel nieuwe mens te worden'** (4:24), die herkenbaar zal zijn aan zijn levenswandel. Zij moeten een heilige levenswandel aan de dag leggen, als kinderen van het licht (5:1-21).

Iedere relatie (vrouwen, mannen, kinderen, ouders, slaven, meesters) moet worden veranderd door het nieuwe leven in Christus (5:22-6:9). De kleurrijke beschrijving van de geestelijke strijd **en** wapenrusting (6:10-20) wordt gevolgd door een mededeling over Tychikus. En dan volgt tot slot de zegenbede.

Efeziërs 6 vers 24: **Allen die een blijvende liefde voor onze Here Jezus Christus hebben, wens ik de genade van God toe.**

Een sleutelwoord in de brief aan de Efeziërs is **opbouwen**. Daarbij gaat het om het opbouwen van het lichaam van Christus - het brandpunt van de brief aan de Efeziërs is de verantwoordelijkheid van de gelovige om te wandelen in overeenstemming met de hemelse roeping in Christus Jezus (4:1).

Als sleutelverzen kunnen we Efeziërs 2 vers 8 t/m 10 en Efeziërs 4 vers 1 t/m 3 aangeven. In Efeziërs 2 lezen we: **Door uw geloof in Hem bent u gered en dat komt door Zijn genade. Dat is niet uw verdienste, maar een geschenk van God.** In Efeziërs 4 lezen we: **Ik zit gevangen omdat ik de Here dien, en vraag u dringend te leven zoals past bij mensen die door de Here geroepen zijn.**

Het sleutelhoofdstuk is: Efeziërs 6 - Ook al is de christen gezegend met allerlei geestelijke zegen, tot de dagelijkse ervaring van christenen, behoort nog steeds de geestelijke strijd. Hoe kan een gelovige standhouden in verleidingen en tegen de vurige pijlen van de boze, als hij of zij geen schild, helm of zwaard heeft?

Daarom is ook vandaag een wapenrusting nodig!

In de volgende uitzending lezen we Efeziërs 1 vers 1 en 2.